

Nivelrikko ja liikunta

- Mikä on hyväksi?

Hanna Jungman

Fysioterapeutti

Aluesuunnittelija, Suomen Nivelyhdistys

Liikunta ja tule-sairaudet

- ✔ **Lääketieteessä juuri millään ei ole yhtä vahva näyttö kuin liikunnan vaikutuksilla**
- ✔ **Fysioterapia tehoaa usein yhtä hyvin tai paremmin kuin kirurginen hoito, ja on riskittömämpää**
- ✔ **Miksi?**
 - ✔ **Parempi verenkierto ja aineenvaihdunta**
 - ✔ **Vahvemmat kudokset**
 - ✔ **Enemmän lihasvoimaa**
 - ✔ **Parempi kehonhallinta**
 - ✔ **Positiiviset vaikutukset painonhallintaan, uneen ja mielenterveyteen → kivunhallinta ym.**

Liikunta ja nivelterveys

- 👉 **Nivelrikon tärkein konservatiivinen hoitomuoto**
- 👉 **Helpottaa oireita ja ehkäisee sairauden pahenemista**
- 👉 **Liike pumppaa nivelrustolle ravintoa sitä ympäröivästä kudospainesta**
- 👉 **Vahvat lihakset tukevat niveliä**
- 👉 **Liike ylläpitää nivelten liikelaajuuksia**
- 👉 **Hyvä tasapaino ja liikehallinta → asennon ja liikkeen hallinta mm. yllättävissä tilanteissa**
- 👉 **Liikunnan suotuisat vaikutukset aineenvaihduntaan, uneen, mielenterveyteen, kivunhallintaan**

”Nutritious Movement” – ”Ravitseva liike”

(Katy Bowman)

- 🌱 **Liikkeen tuottaman mekaanisen kuormituksen voi ajatella olevan kehomme tarvitsemaa ravintoa → se on meille välttämätöntä**
- 🌱 **Jokainen liike on oma ”vitamiininsa”**
- 🌱 **Aivan kuten kehomme tarvitsee monenlaisia vitamiineja ja hivenaineita, se tarvitsee myös monenlaista liikettä**
- 🌱 **Kudokset sopeutuvat ärsykkeisiin ja rasitukseen → mitä monipuolisempaa liikettä, sitä toimivampi keho**

Liike ≠ liikunta/harjoittelu 🤔

**”Parasta liikuntaa on elämä”
- Peter O’Sullivan**

Fyysisen aktiivisuuden suositukset toimintaesteisille aikuisille

• **LIIKU JOKAINEN PÄIVÄ** •

Tee voima- ja tasapaino-harjoituksia vähintään kahtena päivänä viikossa

Saadaksesi tuntevia terveyshyötyjä liiku reippaasti joka viikko vähintään 150 minuuttia

Muista puhetesti:

Reippas liikunta:
Hengätyt hieman, mutta pystyt puhumaan kokonaisia lauseita.

Raastava liikunta:
Hengätyt selvästi ja pystyt puhumaan vain muutaman sanan kerrallaan.

Alkuperäinen infograafi on laadittu Iso-Britanniassa tutkijoiden ja vammaisjärjestöjen kanssa yhteistyössä

Julkaistu Suomessa keväällä 2019

Tavoitteena on lisätä toimintaesteisten ihmisten elämänlaatua ja yhdenvertaisuutta

Ytimessä on tieto siitä, että pienikin liikkuminen parantaa elämänlaatua

Sopivasti vauhtia

- 👉 **Terveyshyötyjen kannalta 150 minuuttia reipasta liikuntaa viikossa on riittävä määrä**
- 👉 **Mieluummin useampana päivänä viikossa vähän kerrallaan kuin parina päivänä paljon**
- 👉 **Suhteellisen matalatehoista ja miellyttävää liikkumista**
- 👉 **Syke on n. 50-70 % maksimisykkeestä (maksimisyke: karkeasti 220 – ikä)**

Pitää Pystyä Puhumaan Puuskuttamatta

Sopivasti vastusta voimaharjoitteluun

- 👉 **Kuntosaliharjoittelu on tehokasta ja turvallista**
- 👉 **Uskalla harjoitella riittävän suurella vastuksella**
- 👉 **Vastus on sopiva kun jaksat tehdä 10-12 toistoa ”puhtaasti”, mutta viimeiset toistot vaativat ponnistelua**
- 👉 **3 x 10-12 liikkeen sarjoja**
- 👉 **Lihaskuntoharjoittelua voi tehdä myös erilaisissa jumpissa, ulkokuntoilulaitteilla, kotona...**

Tasapainoa ja kehonhallintaa

- 🧡 **Tasapaino heikentyy iän myötä, mutta säännöllisellä harjoittelulla sitä voidaan ylläpitää**
- 🧡 **Tasapaino kehittyy, kun uskallat mennä ”äärirajoille”**
- 🧡 **Kehonhallinta on tietoisuutta kehon osista, asennoista ja liikkeistä sekä niiden tietoista hallintaa (vrt. kissa!)**
- 🧡 **Proprioseptiikka eli liike- ja asentoaisti**
- 🧡 **Jooga, tanssi, vaihtelevassa maastossa liikkuminen...**
- 🧡 **”Tietoinen liike” – yhteys myös mielen tasapainoon**

Nivelrikkoa sairastavan liikunta

- 👉 **Parhaiten sopivat liikuntamuodot, joissa kehon paino ei ole kokonaan nivelten päällä**
- 👉 **Kävely, sauvakävely, uinti, vesijuoksu, pyöräily, hiihto...**
- 👉 **Kestävyysharjoittelun lisäksi harjoitteita, joilla lisätään ja ylläpidetään nivelen liikkuvuutta sekä parannetaan lihasvoimaa ja tasapainoa**
- 👉 **Päivittäistä ja monipuolista**
- 👉 **Pitkäkestoista ja kohtuullista**
- 👉 **Toistuvat hypyt ja väännöt eivät ole suotavia**

Nivelrikko, liikunta ja kipu

 Liikunnan aikana SAA tuntua kipua

MUTTA raskaus on liian suurta jos liikunta aiheuttaa...

... Nivelkipua vielä tunteja harjoittelun jälkeen

... Pahenevaa lihasheikkoutta

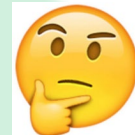
... Pienentynttä nivelliikkuvuutta

... Turvotusta, kuumotusta

**→ HARJOITTELE KEVYEMMIN, VÄHENNÄ HARJOITUKSEN
KESTOA, PIDÄ TAUKOA JA ANNA KEHON PARANTUA**

Tarvitaanko kivunlievitystä?

Löydä oma lajisi

- 👤 **Liikutko mieluummin yksin vai seurassa?**
- 👤 **Jos olisit urheilija, kilpailisitko kuvitelmissasi joukkue- vai yksilölajeissa?**
- 👤 **Minkälaisesta liikunnasta/urheilusta pidit nuorempana?**
- 👤 **Minkälainen luonne sinulla on?**

**Jokainen liike lasketaan.
Jokainen askel vie eteenpäin.**

